EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 4.6.2025
COM(2025) 616 final

Aanbeveling voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Litouwen

Aanbeveling voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Litouwen

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263, en met name artikel 17,

Gezien de aanbeveling van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

ALGEMENE OVERWEGINGEN

(1) Op 30 april 2024 is een hervormd EU-kader voor economische governance in werking getreden. Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht[1], de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 over de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten[2] en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad betreffende de begrotingskaders van de lidstaten[3] vormen samen de kernelementen van het hervormde EU-kader voor economische governance. Het kader is gericht op het waarborgen van de houdbaarheid van de overheidsschuld en duurzame en inclusieve groei door middel van hervormingen en investeringen. Het bevordert de nationale verantwoordelijkheid en heeft een focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffende en coherente handhaving van de regels.

(2) De nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn die de lidstaten bij de Raad en de Commissie indienen, staan centraal in het nieuwe kader voor economische governance. De plannen zijn gericht op twee doelstellingen: i) ervoor zorgen dat de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode een plausibel neerwaarts pad volgt of op een prudent niveau blijft, en dat het overheidstekort op de middellange termijn onder de referentiewaarde van 3 % van het bbp wordt gebracht en gehouden; en ii) zorgen voor hervormingen en

---

[1] Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263 van 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Verordening (EU) 2024/1264 van de Raad van 29 april 2024 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1467/97 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L, 2024/1264 van 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Richtlijn (EU) 2024/1265 van de Raad van 29 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/85/EU betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L, 2024/1265 van 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen die in het kader van het Europees Semester zijn vastgesteld en werk maken van de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie. Daartoe moet in elk plan een middellangetermijntoezegging voor een netto-uitgavenpad worden opgenomen[4], waarbij voor de duur van het plan effectief een budgettaire beperking van vier of vijf jaar wordt opgelegd (afhankelijk van de normale parlementaire zittingsperiode in een lidstaat). Daarnaast moet in het plan worden toegelicht hoe de betrokken lidstaat hervormingen en investeringen zal inzetten als antwoord op de belangrijkste uitdagingen die in het kader van het Europees Semester zijn vastgesteld, met name in de landspecifieke aanbevelingen (inclusief de aanbevelingen die relevant zijn voor de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden, indien van toepassing), en hoe de lidstaat werk zal maken van de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie. De periode voor begrotingsaanpassing bestrijkt vier jaar en kan met maximaal drie jaar worden verlengd indien de lidstaat zich verbindt tot een relevante reeks hervormingen en investeringen die aan de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 voldoen.

(3) Na de indiening van het plan moet de Commissie beoordelen of het aan de voorwaarden van Verordening (EU) 2024/1263 voldoet.

(4) Op aanbeveling van de Commissie moet de Raad vervolgens een aanbeveling goedkeuren waarin het netto-uitgavenpad van de betrokken lidstaat wordt vastgesteld, en, in voorkomend geval, zijn goedkeuring hechten aan de hervormings- en investeringstoezeggingen die aan een verlenging van de aanpassingsperiode ten grondslag liggen.

OVERWEGINGEN BETREFFENDE HET NATIONALE BUDGETTAIR-STRUCTURELE PLAN VOOR DE MIDDELLANGE TERMIJN VAN LITOUWEN

(5) Op 30 april 2025 heeft Litouwen zijn nationale budgettair-structurele plan voor de middellange termijn bij de Raad en de Commissie ingediend. De indiening vond plaats na een verlenging van de in artikel 36 van Verordening (EU) 2024/1263 vastgestelde termijn, zoals overeengekomen met de Commissie, in het licht van de door Litouwen aangevoerde redenen. De verlenging werd toegestaan omdat op 13 en 27 oktober 2024 nationale parlementsverkiezingen hadden plaatsgevonden waarop verscheidene maanden volgden van coalitieonderhandelingen en overleg over het programma van de nieuwe regering en het uitvoeringsplan daarvan[5].

Proces voorafgaand aan de indiening van het plan

(6) Vóór de indiening van zijn plan heeft Litouwen om technische informatie[6] verzocht, die de Commissie op 31 januari 2025 heeft verstrekt en op 30 april 2025 heeft

[4] Netto-uitgaven in de zin van artikel 2 van Verordening (EU) 2024/1263, namelijk de overheidsuitgaven ongerekend i) rente-uitgaven; ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd; iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's; v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen; en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

[5] Het uitvoeringsplan van het regeringsprogramma is een actieplan waarin duidelijke acties en termijnen beschreven staan voor de uitvoering van de doelstellingen van het regeringsprogramma.

[6] De aan de lidstaten en het Economisch en Financieel Comité verstrekte voorafgaande richtsnoeren omvatten technische informatie i) zonder en met verlenging van de aanpassingsperiode (respectievelijk

bekendgemaakt[7]. De technische informatie geeft het niveau van het structurele primaire saldo in 2028 aan dat nodig is om ervoor te zorgen dat het overheidstekort op middellange termijn onder de 3 % van het bbp wordt gehouden en de overheidsschuld op middellange termijn onder de 60 % van het bbp blijft als er na de aanpassingsperiode van vier jaar geen aanvullende begrotingsmaatregelen worden genomen. De middellange termijn wordt gedefinieerd als de periode van tien jaar na het einde van de aanpassingsperiode. De technische informatie is opgesteld en aan de lidstaat toegezonden op basis van twee scenario's: een scenario waarin er overeenstemming is met de waarborg voor de weerbaarheid van het tekort[8], overeenkomstig artikel 9, lid 3, van Verordening (EU) 2024/126, en een scenario zonder deze waarborg.

In de technische informatie voor Litouwen is bepaald dat, om na verloop van een aanpassingsperiode van vier jaar aan de toepasselijke begrotingsregels te voldoen, het structurele primaire saldo op basis van de aannamen van de Commissie ten minste 0,3 % van het bbp moet bedragen aan het einde van de aanpassingsperiode (2028; scenario zonder de waarborg voor de weerbaarheid van het tekort); zie de onderstaande tabel. Ter informatie, met inachtneming van de waarborg voor de weerbaarheid van het tekort moet het structurele primaire saldo aan het einde van de aanpassingsperiode (2028) ten minste 0,3 % van het bbp bedragen. De waarborg voor de weerbaarheid van het tekort is echter geen vereiste voor Litouwen, waaraan technische informatie kan worden verstrekt.

Tabel 1: technische informatie die de Commissie aan Litouwen heeft verstrekt

Laatste jaar van de aanpassingsperiode	2028
Minimumwaarde van het structurele primaire saldo (% van het bbp), scenario zonder de waarborg voor de weerbaarheid van het tekort	0,3
Enkel ter informatie: Minimumwaarde van het structurele primaire saldo (% van het bbp), scenario met de waarborg voor de weerbaarheid van het tekort	0,3

Bron: Berekeningen van de Commissie.

vier en zeven jaar), en ii) met en zonder de waarborg voor de weerbaarheid van het tekort. Zij omvatten ook de belangrijkste initiële voorwaarden en onderliggende aannamen die de Commissie in het kader van haar prognose van de overheidsschuld op middellange termijn heeft gebruikt. De technische informatie is berekend op basis van de in de *Debt Sustainability Monitor 2023* van de Commissie beschreven methode (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). De informatie is gebaseerd op de najaarsprognose 2024 van de Europese Commissie en de verlenging ervan op middellange termijn tot 2033, en de groei van het bbp op lange termijn en de vergrijzingskosten zijn in overeenstemming met het gezamenlijke vergrijzingsverslag 2024 (2024 Ageing Report) van de Commissie en de Raad (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

7 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Lithuania.

8 De in artikel 8 van Verordening (EU) 2024/1263 vastgestelde waarborg voor de weerbaarheid van het tekort houdt in dat het structurele primaire saldo jaarlijks met 0,4 procentpunten van het bbp verbetert (of 0,25 procentpunten van het bbp in geval van een verlenging van de aanpassingsperiode), totdat het structurele tekort lager is dan 1,5 % van het bbp.

(7) Overeenkomstig artikel 12 van Verordening (EU) 2024/1263 hebben Litouwen en de Commissie in april 2025 een technische dialoog gevoerd. De dialoog was toegespitst op het door Litouwen beoogde netto-uitgavenpad, de onderliggende aannamen ervan (met name de bbp-deflator, potentiële groeipercentages van het bbp, stock-flow adjustments, het aandeel langetermijnschuld dat elk jaar afloopt en de langetermijnrente) en de impact van de begrotingsresultaten van 2024 — waarvan het overheidstekort en de schuldstatistieken op 22 april 2025 door Eurostat werden gepubliceerd — vergeleken met de informatie die ten grondslag ligt aan de technische informatie, evenals de beoogde uitvoering van hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen die in de context van het Europees semester zijn vastgesteld en op de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie op het vlak van een eerlijke groene en digitale transitie, sociale en economische veerkracht, energiezekerheid en de opbouw van defensiecapaciteit.

(8) Van november 2024 tot februari 2025 heeft Litouwen, overeenkomstig artikel 11, lid 3, en artikel 36, lid 1, punt c), van Verordening (EU) 2024/1263, volgens de door Litouwen in zijn plan verstrekte informatie overleg gepleegd met het maatschappelijk middenveld, de sociale partners, de regionale autoriteiten en andere belanghebbenden.

(9) De nationale rekenkamer, die als begrotingsinstelling optreedt (hierna “NAO FI” genoemd), heeft een advies uitgebracht over de macro-economische voorspelling die ten grondslag ligt aan het meerjarige netto-uitgavenpad. De NAO FI ondersteunde de macro-economische voorspelling en concludeerde dat ze gebaseerd is op geloofwaardige macro-economische aannamen en in overeenstemming is met de door de NAO FI opgestelde prognoses.

(10) Het plan werd voorgesteld aan de commissie voor Europese aangelegenheden van het nationale parlement en later, op 30 april 2025, goedgekeurd door de Litouwse regering.

Andere gerelateerde processen

(11) Litouwen heeft op 25 oktober 2024 zijn ontwerpbegrotingsplan voor 2025 ingediend. De Commissie heeft op 26 november 2024 een advies over dit ontwerpbegrotingsplan aangenomen[9].

(12) Op 2 mei 2025 heeft Litouwen naar aanleiding van de mededeling van de Commissie van 19 maart 2025 (C(2025) 2000 final) overeenkomstig artikel 26, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1263 verzocht om de activering van de nationale ontsnappingsclausule om hogere defensie-uitgaven mogelijk te maken. Op [8 juli 2025] heeft de Raad, na een aanbeveling van de Commissie, de aanbeveling aangenomen om de nationale ontsnappingsclausule voor Litouwen te activeren[10].

[9] Advies van de Commissie over het ontwerpbegrotingsplan van Litouwen van 26.11.2024 (C(2024) 9058 final).

[10] Aanbeveling van de Raad waarbij het Litouwen wordt toegestaan van het in aanbeveling [xxx] van de Raad vastgestelde netto-uitgavenpad af te wijken en dat te overschrijden (Activering van de nationale ontsnappingsclausule), PB C XXX van X.X.2024, blz. XX.

(13) De Raad heeft op 21 oktober 2024 in het kader van de cyclus 2024 van het Europees Semester landspecifieke aanbevelingen (LSA's) tot Litouwen gericht[11]. De Raad heeft op [8 juli 2025] in het kader van de cyclus 2025 van het Europees Semester landspecifieke aanbevelingen (LSA's) tot Litouwen gericht[12].

SAMENVATTING VAN HET PLAN EN BEOORDELING DOOR DE COMMISSIE

(14) Overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie het plan op onderstaande wijze beoordeeld.

Achtergrond: macro-economische en begrotingssituatie en vooruitzichten

(15) Ondanks dalende investeringen is de economische activiteit in Litouwen in 2024 met 2,8 % gegroeid als gevolg van een sterke stijging van de particuliere consumptie en een stijgende uitvoer van diensten. Volgens de voorjaarsprognose 2025 van de Europese Commissie groeit de economie in 2025 naar verwachting met 2,8 %, gesteund door een versnelling van de groei van de consumptie en door een bescheiden herstel van de investeringen. In 2026 zal het reële bbp waarschijnlijk opnieuw versnellen naar 3,1 % naarmate de investeringsgroei aantrekt. Gedurende de prognoseperiode (2025-2026) zal de potentiële bbp-groei in Litouwen naar verwachting licht stijgen van 2,7 % in 2024 naar 2,8 % in 2025, en dalen naar 2,2 % in 2026, vanwege de natuurlijke bevolkingsafname en het feit dat het aantal mensen in Litouwen dat de oorlog in Oekraïne ontvlucht, daalt. Het werkloosheidspercentage bedroeg 7,1 % in 2024 en ontwikkelt zich volgens de Commissie tot 6,8 % in 2025 en 6,6 % in 2026. De inflatie (bbp-deflator) zal naar verwachting stijgen van 3,4 % in 2024 naar 3,6 % in 2025 en opnieuw dalen naar 2,4 % in 2026.

(16) Wat de begrotingsontwikkelingen betreft, bedroeg het overheidstekort van Litouwen 1,3 % van het bbp in 2024. Volgens de voorjaarsprognose 2025 van de Commissie zal het overheidstekort in 2025 naar verwachting stijgen naar 2,3 % van het bbp en, bij ongewijzigd beleid, zich in 2026 stabiliseren op 2,3 %. De overheidsschuld bedroeg eind 2024 38,2 % van het bbp. Volgens de voorjaarsprognose 2025 van de Europese Commissie zal de schuldquote eind 2025 naar verwachting stijgen tot 41,2 % van het bbp, en eind 2026 tot 43,9 %. In de begrotingsprognose van de Commissie worden de beleidstoezeggingen in de plannen voor de middellange termijn pas in aanmerking genomen als zij worden geschraagd door concrete beleidsmaatregelen die op geloofwaardige wijze zijn aangekondigd en voldoende zijn gespecificeerd.

Netto-uitgavenpad en belangrijkste macro-economische aannamen in het plan

(17) Het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Litouwen bestrijkt de periode 2025-2029 en omvat een begrotingsaanpassing over een periode van vier jaar.

---

[11] Aanbeveling van de Raad van 21 oktober 2024 inzake het economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en structuurbeleid van Litouwen, PB C 6822 van 29.11.2024.

[12] Aanbeveling van de Raad van [8 juli 2025] inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Litouwen.

(18) Het plan bevat de overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EU) 2024/1263 vereiste informatie.

(19) Het plan bevat de toezegging dat het in tabel 2 vermelde netto-uitgavenpad zal worden aangehouden, wat overeenkomt met een gemiddelde groei van de netto-uitgaven van 5,0 % in de jaren 2025-2029 en van 5,2 % in de aanpassingsperiode 2025-2028.

(20) De technische informatie (uitgaande van een lineair aanpassingstraject) stemt overeen met een gemiddelde groei van de netto-uitgaven van 4,2 % in de jaren 2025-2029 en van 4,3 % in de jaren 2025-2028. Het in het plan vastgelegde netto-uitgavenpad zal naar verwachting aan het einde van de aanpassingsperiode (2028) leiden tot een structureel primair saldo van 0,3 % van het bbp. Dat is gelijk aan het minimumniveau van het structurele primaire saldo van 0,3 % van het bbp in 2028 dat de Commissie op 31 januari 2025 in de technische informatie had vermeld.

(21) Het plan berust op de aanname dat de potentiële bbp-groei zal dalen tot 1,8 % in 2029 (van 2,8 % in 2024). Daarnaast zal het groeipercentage van de bbp-deflator volgens het plan naar verwachting stijgen tot 3,4 % in 2025 (van 2,8 % in 2024) en daarna dalen tot 2,5 % in 2028 en 2029.

Tabel 2: Netto-uitgavenpad en belangrijkste aannamen in het plan van Litouwen

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Gemiddelde over de looptijd van het plan 2025-2029	Gemiddelde over de aanpassingsperiode 2025-2028
Groei van de netto-uitgaven (jaarlijks, %)	n.v.t.	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3	5,0	5,2
Groei van de netto-uitgaven (cumulatief, vanaf referentiejaar 2024, %)	n.v.t.	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5	n.v.t.	n.v.t.
Potentiële bbp-groei (%)	2,8	2,5	2,3	2,1	2,0	1,8	2,4	2,3
Inflatie (groei bbp-deflator) (%)	2,8	3,4	2,8	2,6	2,5	2,5	2,8	2,8

Bron: Budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Litouwen en berekeningen van de Commissie.

Gevolgen van de in het plan opgenomen netto-uitgaventoezeggingen voor de overheidsschuld

(22) Indien het in het plan vastgelegde netto-uitgavenpad en de onderliggende aannamen werkelijkheid worden, zou de overheidsschuld volgens het plan geleidelijk toenemen van 38,5 % in 2024 tot 43,7 % van het bbp aan het einde van de aanpassingsperiode (2028), zoals aangegeven in de onderstaande tabel. Na de aanpassing zal de overheidsschuld naar verwachting lichtjes dalen tot 2031, gevolgd door een hervatte stijging op de middellange termijn, tot 48,4 % in 2038.

Tabel 3: Ontwikkeling van de overheidsschuld en het overheidssaldo in het plan van Litouwen

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Overheidsschuld (% van het bbp)	38,5	41,0	42,5	43,5	43,7	43,2	48,4
Overheidssaldo (% van het bbp)	–1,3	–1,3	–1,3	–1,3	–1,2	–1,4	–3,0

Bron: Budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Litouwen.

De overheidsschuld zou volgens het plan dus op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 60 % van het bbp blijven. Op basis van de beleidstoezeggingen en de macro-economische aannamen van het plan is het in het plan voorgestelde netto-uitgavenpad derhalve in overeenstemming met de vereiste inzake de schuld van artikel 16, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1263.

Gevolgen van de in het plan opgenomen netto-uitgaventoezeggingen voor het overheidssaldo

(23) Op basis van het netto-uitgavenpad en de aannamen van het plan zou het overheidstekort dalen van 1,3 % van het bbp tot 1,2 % van het bbp aan het einde van de aanpassingsperiode (2028). Volgens het plan zou het overheidssaldo dus aan het einde van de aanpassingsperiode (2028) de referentiewaarde van 3 % van het bbp niet overschrijden.

(24) Het overheidstekort zou verder in de tien jaar na de aanpassingsperiode (d.w.z. tot en met 2038) de 3 % van het bbp niet overschrijden. Op basis van de beleidstoezeggingen en de macro-economische aannamen van het plan is het in het plan voorgestelde netto-uitgavenpad derhalve in overeenstemming met de vereiste inzake het tekort van artikel 16, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1263.

Macro-economische aannamen van het plan

(25) Het plan is gebaseerd op aannamen die afwijken van de aannamen van de Commissie die op 31 januari 2025 aan Litouwen zijn toegezonden. In het plan wordt met name 28 februari 2025 aangehouden als de afsluitdatum voor de gegevens en andere informatie waarmee rekening wordt gehouden voor de macro-economische en budgettaire prognoses. Het plan houdt geen rekening met de laatste begrotingsresultaten voor 2024, zoals gepubliceerd door Eurostat in april 2025. De verschillen tussen de gegevens van 2024 die in het plan werden gebruikt voor het berekenen van de aanpassing en de gegevens die door Eurostat worden gepubliceerd, zijn echter klein en hebben geen wezenlijke invloed op de aanpassingsbehoeften. Naast de late afsluitdatum voor de gegevens en andere informatie wordt in het plan ook gebruikgemaakt van verschillende aannamen voor nog eens negen variabelen, namelijk het potentiële bbp, de bbp-deflator, impliciete rentevoeten en marktrentevoeten, de inkomstenelasticiteit voor 2025, stock-flow adjustments en eenmalige maatregelen, de schuldsamenstelling en het looptijdprofiel. Een zorgvuldige beoordeling van deze verschillen in de aannamen is nodig, vooral omdat de gemiddelde groei van de netto-uitgaven in het plan groter is dan de groei waarvan op basis van de technische informatie kan worden uitgegaan. De verschillen in aannamen met het grootste effect op de gemiddelde groei van de netto-uitgaven worden hieronder opgesomd, samen met een beoordeling van elk verschil afzonderlijk.

– Het plan is gebaseerd op recentere statistische gegevens en ramingen voor 2024 voor de macro-budgettaire variabelen. Dit verschil is terdege gerechtvaardigd, aangezien er rekening wordt gehouden met recentere informatie. Het overheidstekort bleek met name lager te zijn dan aangenomen in de technische informatie van de Commissie, wat zorgde voor een gunstigere budgettaire uitgangspositie. Dit draagt bij tot een hogere gemiddelde groei van de netto-uitgaven over de looptijd van het plan dan op basis van de aannamen van de Commissie.

– In het plan wordt gebruikgemaakt van een afgevlakte potentiële outputgroei, wat ook bijdraagt tot een hogere gemiddelde netto-uitgavengroei gedurende de looptijd van het plan vergeleken met de aannamen van de Commissie. De mogelijkheid om alternatieve aannamen voor de potentiële groei te gebruiken, wordt geboden door artikel 36, lid 1, punt f), van Verordening (EU) 2024/1263, mits de cumulatieve groei gedurende de projectieperiode (d.w.z. tot 2038) in grote lijnen overeenkomt met de aannamen van de Commissie, wat het geval is in het plan. Bijgevolg wordt ervan uitgegaan dat deze aanname terdege gerechtvaardigd is.

– Voor de bbp-deflator wordt in het plan gebruikgemaakt van een convergentiewaarde die is bijgewerkt op basis van marktverwachtingen. In het plan wordt ook uitgegaan van een iets lagere bbp-deflator voor 2025 en een iets hogere voor 2026 vergeleken met de aannamen van de Commissie. Deze elementen dragen bij tot een hogere gemiddelde netto-uitgavengroei over de looptijd van het plan. De verschillen zijn deels toe te schrijven aan recentere informatie, met name de ontwikkelingen in de inflatie van de consumptieprijzen in de eerste maanden van 2025, vooral voor energie- en voedselprijzen. In het plan wordt daarentegen uitgegaan van een snellere convergentie naar de convergentiewaarde vergeleken met wat op basis van een regel inzake lineaire convergentie kan worden verwacht; dit compenseert deels

de impact van de andere verschillen in aannamen over de bbp-deflator op de maximale groei van de netto-uitgaven. In de aanname over de deflator voor 2026 wordt weliswaar geen rekening gehouden met de deflatieontwikkelingen op de markten van basisproducten sinds april 2025, maar in combinatie met de sterkere daling in 2027-2028 wordt het verschil in aanname over de bbp-deflator als gerechtvaardigd beschouwd.

– De toezegging voor de groei van de netto-uitgaven die in het plan voor 2025 werd gepresenteerd, impliceert dat Litouwen voor dat jaar uitgaat van een elasticiteit van de ontvangsten die hoger is dan de unitaire elasticiteit. Dit draagt bij tot een hogere gemiddelde groei van de netto-uitgaven over de looptijd van het plan dan op basis van de aannamen van de Commissie. Deze aanname is niet in overeenstemming met het gemeenschappelijke kader van de schuldhoudbaarheidsanalyse.

– Wat de impliciete rentevoeten, de marktrentevoeten en ook de stock-flow adjustments betreft, zijn de aannamen in het plan voorzichtiger dan die in de technische informatie van de Commissie. De aannamen in het plan dragen bij tot een lagere gemiddelde groei van de netto-uitgaven over de looptijd van het plan. Dit verschil is toe te schrijven aan voorzichtige budgettaire beleidsvorming en is daarom gerechtvaardigd.

De resterende verschillen in de aannamen hebben geen significante gevolgen voor de gemiddelde groei van de netto-uitgaven ten opzichte van de aannamen van de Commissie. Per saldo weegt het effect van de voorzichtiger aanname over de rentevoeten en de stock-flow adjustments op de gemiddelde groei van de netto-uitgaven, op tegen het effect van de afwijkende aanname over de elasticiteit van de ontvangsten in 2025. Hieruit volgt dat het verschil tussen het netto-uitgavenpad in het plan en het netto-uitgavenpad dat met de technische informatie overeenstemt, wordt verklaard door aannamen die de Commissie naar behoren gerechtvaardigd acht. Al met al leiden alle verschillen in aannamen samen tot een gemiddelde groei van de netto-uitgaven in het plan die hoger is dan de gemiddelde groei van de netto-uitgaven waarvan op basis van de technische informatie kan worden uitgegaan. Op basis van bovengenoemde beoordeling voldoet het plan aan de eisen van artikel 13, punt b), van Verordening (EU) 2024/1263. De Commissie zal bij toekomstige beoordelingen van de naleving van het netto-uitgavenpad rekening houden met de bovenstaande beoordeling van de aannamen van het plan.

Begrotingsstrategie van het plan

(26) Volgens de indicatieve begrotingsstrategie in het plan zullen de netto-uitgaventoezeggingen door zowel uitgavenbeheersing als discretionaire verhogingen van de ontvangsten worden nagekomen. De begrotingsstrategie omvat wijzigingen in het fiscale beleid die erop gericht zijn de progressiviteit van de personenbelasting te verbeteren, investeringen aan te moedigen door een herziening van de vennootschapsbelasting, de belastinggrondslag te verbreden en belastingontduiking te verminderen via een slimmere administratie en internationale samenwerking. Daarnaast ligt in de strategie de nadruk op toekomstige besparingen in de openbare sector via zero-base-budgettering, vermindering van uitgaven met lage prioriteit en jaarlijkse herzieningen van de overheidsuitgaven om de efficiëntie te verbeteren en een herverdeling van fondsen naar domeinen met hogere prioriteit, zoals de nationale defensie, mogelijk te maken. De specificatie van de vast te stellen

beleidsmaatregelen moet in de jaarlijkse begrotingen worden bevestigd of aangepast, en gekwantificeerd. Sommige maatregelen zijn gespecificeerd in de begroting voor 2025, die op 19 december 2024 door het nationale parlement is goedgekeurd, terwijl andere naar verwachting in de komende begrotingen zullen worden bevestigd. Voor 2025 zijn aan de inkomstenzijde de volgende maatregelen met positieve budgettaire gevolgen gepland: een verhoging van de accijnzen, voornamelijk op vervuilende brandstoffen, en een verhoging van de vennootschapsbelasting. Door de aanpassingen aan de vrijstelling van de personenbelasting (de belastingvrije som) zullen de inkomsten dalen. Aan de uitgavenzijde zijn verhogingen gepland voor de lonen in de overheidssector, voor defensie en voor de pensioenen. Tegelijk zijn er risico's voor de uitvoering van de in het plan opgenomen indicatieve begrotingsstrategie, aangezien andere specifieke maatregelen nog moeten worden uitgewerkt, het over het algemeen moeilijk te voorspellen valt hoeveel extra ontvangsten de maatregelen ter bestrijding van belastingontduiking zullen opleveren, en er behoefte aan extra begrotingsruimte is om de financiering van de gezondheidszorg, de sociale bescherming en andere openbare diensten te kunnen verhogen, zoals dit ook door de Raad wordt aanbevolen.

Hervormings- en investeringsvoornemens in het plan die aansluiten bij de belangrijkste uitdagingen in het kader van het Europees Semester en bij de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie

(27) In het plan worden beleidsvoornemens met betrekking tot hervormingen en investeringen beschreven om een antwoord te bieden op de belangrijkste uitdagingen die in het kader van het Europees Semester, en met name de LSA's, zijn vastgesteld en om werk te maken van de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie. Het plan bevat ongeveer 60 hervormingen en investeringen, waarvan er 11 financieel worden ondersteund uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en 25 uit de fondsen van het cohesiebeleid. De hervormingen en investeringen van het plan zijn gebaseerd op een bestaand overheidsstrategiedocument ("Plan voor de uitvoering van het negentiende regeringsprogramma van de republiek Litouwen").

(28) Wat betreft de gemeenschappelijke prioriteit van een eerlijke groene en digitale transitie, met inbegrip van de klimaatdoelstellingen zoals vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119, omvat het plan hervormingen en investeringen om het aandeel hernieuwbare energiebronnen te vergroten door te zorgen voor de integratie ervan in de elektriciteitsnetten, om de energie-efficiëntie van de stadssystemen voor verwarming, warm water en koeling te verbeteren en om laad- en tankinfrastructuur voor alternatieve brandstoffen te ontwikkelen. In het plan worden ook maatregelen beschreven om de decarbonisatie van de Litouwse industrie te bevorderen en meer stimulansen te geven voor een efficiëntere afvalpreventie, een beter afvalbeheer en een efficiëntere terugwinning van secundaire grondstoffen. Tot slot worden in het plan, als onderdeel van de uitbreiding van de ultrasnelle breedbanddekking in het land, ook maatregelen beschreven om de mobiele infrastructuur te ontwerpen die nodig is om op het grondgebied van ten minste vijf Litouwse districten operationeel te zijn. Deze en andere maatregelen in het plan dragen bij tot de uitvoering van de LSA's van 2023, 2022 en 2020 betreffende de matiging van de klimaatverandering en duurzaamheid, met name decarbonisatie en de uitbreiding van de productie van hernieuwbare energie, maar ook energie-efficiëntie en de ontwikkeling van duurzaam vervoer. De maatregelen dragen ook bij tot de LSA's op het gebied van de uitbreiding van breedband met zeer hoge capaciteit.

(29) Wat betreft de gemeenschappelijke prioriteit van sociale en economische veerkracht, met inbegrip van de Europese pijler van sociale rechten, omvat het plan hervormingen en investeringen die erop gericht zijn de regeling voor de indexering van de basisbedragen van de sociale uitkeringen te wijzigen met het oog op een betere weerspiegeling van de ontwikkelingen in de prijzen en gemiddelde lonen, de indexering van de socialeverzekeringspensioenen aan te passen, de uitvoering van werkgelegenheidsbevorderende maatregelen te verbeteren, een op de begroting gebaseerd duurzaam financieringsmodel voor het volwassenenonderwijs in te voeren en over heel het land een netwerk van regionale loopbaancentra op te zetten. Het plan omvat ook hervormingen en investeringen die gericht zijn op de invoering van kwaliteitsvereisten voor sociale huisvesting en op het definiëren, implementeren, toepassen en handhaven van kwaliteitsvereisten voor sociale dienstverlening. Tot slot wordt met het plan beoogd de toegang tot en de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbeteren, tekorten aan zorgverleners te verhelpen en ziektepreventie te verbeteren. Deze hervormingen en investeringen dragen bij tot de LSA's van 2023, 2020 en 2019 betreffende het verbeteren van de planning en verlening van sociale diensten, het verbeteren van de uitvoering van een actief arbeidsmarktbeleid, het versterken van de veerkracht van het gezondheidssysteem en het verminderen van ongelijkheid, armoede en sociale uitsluiting.

(30) Wat betreft de gemeenschappelijke prioriteit van energiezekerheid omvat het plan de voltooiing van het strategische project "Harmony Link" tussen Litouwen en Polen en de versterking van de veerkracht van de energiesystemen op strategische locaties via de installatie van droneafweersystemen, de aanleg van voorraden apparatuur of de bouw van veiligheidsmuren. Deze hervormingen en investeringen dragen bij tot de LSA 2023 betreffende energiezekerheid.

(31) Wat betreft de gemeenschappelijke prioriteit van de opbouw van defensiecapaciteit, omvat het plan hervormingen en investeringen om de nationale infanteriedivisie en de bijbehorende militaire eenheden te ontwikkelen, de nodige infrastructuur op te zetten om de Duitse brigade in Litouwen te huisvesten, de defensie-industrie van Litouwen te versterken en vooruitgang op wetenschappelijk en technologisch gebied te bevorderen.

(32) Het plan bevat informatie over de samenhang en, in voorkomend geval, de complementariteit met de fondsen van het cohesiebeleid en het herstel- en veerkrachtplan van Litouwen. Het plan omvat maatregelen uit het herstel- en veerkrachtplan zoals de productie van hernieuwbare brandstof en de ontwikkeling van infrastructuur voor het gebruik ervan in de vervoersector, of de verbetering van maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid. Het plan ondersteunt ook dezelfde doelstellingen als het herstel- en veerkrachtplan.

(33) Het plan heeft tot doel bij te dragen aan de nodige overheidsinvesteringen van Litouwen in verband met de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie. De investeringsbehoeften hebben grotendeels betrekking op de investeringen die zijn beschreven in het hoofdstuk over hervormingen en investeringen. Wat defensie betreft, wordt in het plan uitgelegd dat de Litouwse Staatsraad voor defensie de ambitie heeft geuit om tussen 2026 en 2030 28 miljard EUR aan defensie toe te wijzen, wat overeenkomt met 5-6 % van het bbp per jaar. Dat is hoger dan het referentiestreefcijfer van de NAVO van 2 % van het bbp.

Conclusie van de beoordeling door de Commissie

(34) Concluderend is de Commissie van oordeel dat het plan van Litouwen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263 voldoet.

ALGEMENE CONCLUSIE

(35) Overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EU) 2024/1263 moet het in het plan vastgelegde netto-uitgavenpad door de Raad aan Litouwen worden aanbevolen,

BEVEELT AAN dat Litouwen

1. Waarborgt dat de groei van de netto-uitgaven de in bijlage I bij deze aanbeveling vastgestelde maxima niet overschrijdt.

BIJLAGE I

Maximale groeipercentages voor de netto-uitgaven (jaarlijkse en cumulatieve groeipercentages, nominaal)

Litouwen

Jaar		2025	2026	2027	2028	2029
Groeipercentage (%)	Jaarlijks	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3
	Cumulatief (*)	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5

(*) De cumulatieve groeipercentages worden berekend op basis van het referentiejaar 2024. De cumulatieve groeipercentages worden gebruikt bij de jaarlijkse controle van de naleving achteraf in de controlerekening.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter